Foundation Programme
in Literacy, Numeracy and Skills
(FPLNS)

मराठी
MARATHI

GRADE 9

Educator's Guidelines

Theme 3: Nature and Environment
Natural Calamities

MAHATMA GANDHI INSTITUTE
under the aegis of
MINISTRY OF EDUCATION AND HUMAN RESOURCE
Republic of Mauritius

2026

Table of content

» Guide to Educators ii

» Activity 1: Listen and repeat..................... 1

» Activity 2: Read and practise. 2

» Activity 3: Spell, read and write.................. 3

» Activity 4: Fill in the blanks...................... 4

» Activity 5: Choose the appropriate word......... 5

» Activity 6: Read and understand................ 6

» Activity 7: Speak and write...................... 7

» Activity 8: Listen, understand and write. 9

» Activity 9: Read and speak. 12

» Activity 10: Listen and read. 13

Guide to Educators

1 Learning Outcomes

- Use vocabulary words related to 'Natural Calamities' orally and in written.
- Read common words related to 'Natural Calamities' with correct pronunciation.
- Enumerate the consequences of 'Natural Calamities' on people, animals, and the environment.

2 Activities

- Listen and repeat.
- Read and practise.
- Spell, read and write.
- Fill in the blanks.
- Choose the appropriate word.
- Read and understand.
- Speak and write.
- Listen, understand and write.
- Read and speak.
- Listen and read.

3 Other Proposed Activities

Safety Poster Making

- Make a poster showing "Do's and Don'ts" during natural disasters.

Discussion / Q&A

- Discuss with classmates: "What would you do if there is a flood?"
- Share ideas on how to protect nature to reduce disasters.

4 Resources

- Flashcards with images
- Worksheets (Cut and paste, Fill in the blanks).
- Song audio.
- Glue, scissors, crayons.
- Download and use fonts.

5 Portfolio Assessment

- Skills-based assessments.

Activity 1: Listen and repeat.

Listening and Reading Activities:
- The Educator reads the lyrics aloud.
- The students listen and repeat.

आला पाऊस

आला पाऊस, आला पाऊस
खेळू पाण्यात, वाटते हौस
चांदीच्या धारा, डोक्यावरी धरा
भरभर वारा, गरगर फिरा ॥
टपटप गारा, भरभर भरा
आभाळ गडगड, वीज चमचम ॥
झाडे सळसळ, पाणी खळखळ
सोसो वारा, डोलडोल डोला

शिल्पा सुराना

The Educator may access the audio-visual version of the above poem/song through the link:
Link: https://share.google/images/2XuVwew6i2kuopyxw

Other similar resourses are available through the following link/s:
https://youtu.be/Gc0qRFE8E0E?si=2fKEQ6wWP1IbmzXq

Activity 1: Listen and repeat.

Listening and Reading Activities:
- The Educator reads the lyrics aloud.
- The students listen and repeat.

आला पाऊस

आला पाऊस, आला पाऊस
खेळू पाण्यात, वाटते हौस
चांदीच्या धारा, डोक्यावरी धरा
भरभर वारा, गरगर फिरा ॥
टपटप गारा, भरभर भरा
आभाळ गडगड, वीज चमचम ॥
झाडे सळसळ, पाणी खळखळ
सोसो वारा, डोलडोल डोला

शिल्पा सुराना

The Educator may access the audio-visual version of the above poem/song through the link:
Link: https://share.google/images/2XuVwew6i2kuopyxw

Other similar resourses are available through the following link/s:
https://youtu.be/Gc0qRFE8E0E?si=2fKEQ6wWP1IbmzXq

Activity 2: Read and practise.

नैसर्गिक आपत्तींचे प्रकार

Listening and Reading activities:
- The Educator reads and explains the words.
- The students repeat with understanding.

मुसळधार पाऊस

सुनामी

दुष्काळ

भूकंप

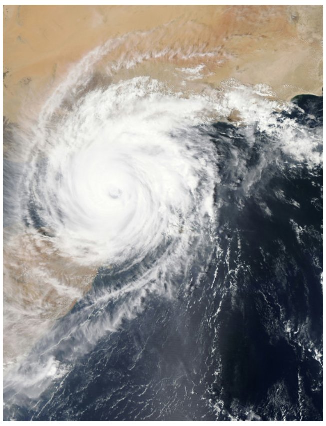

वादळ

पूर

Activity 3: Spell, read and write.

Reading and Writing Activities:
The Educator explains the given words with emphasis on the alphabets/letters.
The students:
- spell and read the vocabulary words repeatedly with correct pronunciation.
- form words with the given letters.
- write the given words twice.

१. वादळ = वा + द + ळ ------------------, ------------------

२. पूर = पू + र ------------------,------------------

३. मुसळधार = मु + स + ळ + धा + र ------------------, ------------------

४. दुष्काळ = दु + ष् + का + ळ ------------------, ------------------

५. भूंकप = भू + कं + प ------------------, ------------------

६. सुनामी = सु + ना + मी ------------------, ------------------

Activity 4: Fill in the blanks.

Reading and Writing Activities:
The students:
- read the following sentences with the help of the Educator.
- choose the appropriate word to fill in the blanks.
- read the sentences repeatedly.

(सुनामी , भूकंप , पूर , वादळ , दुष्काळ)

१. खूप पाऊस पडला, की .... येतो.

२. पाऊस पडला नाही, की .... पडतो.

३. .... खूप धोकादायक असतो.

४. .... ही एक मोठी समुद्र लाट आहे.

५. .... समुद्रावरून येते.

Activity 5: Choose the appropriate word.

Reading and Writing Activities:
The students:
- read the following sentences carefully with the help of the Educator.
- choose the appropriate word based on the pictures to fill in the blanks.
- read the sentences repeatedly.

चक्रीवादळाच्या पहिल्या इशाऱ्याच्या दरम्यान आपल्याला हे करावे लागेल:

(मेणबत्ती, कुत्रा, घर, रेडिओ, औषध, बिस्किटे)

१. आपले .... सुरक्षित ठेवा.

२. बॅटरीवर चालणारा .... जवळ ठेवा.

३. वीज नसताना .... वापरा.

४. खाद्य पदार्थ, जसे की .... साठवा.

५. पाळीव प्राणी, जसे की .... घरात सुरक्षित ठेवा.

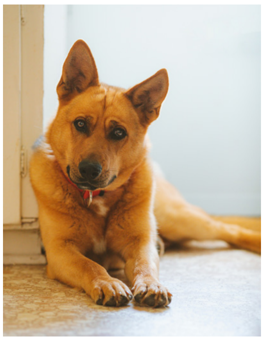

६. कोणी आजारी पडले की .... घ्या.

Activity 6: Read and understand.

Reading Activity:
- The Educator reads and explains the difference between man-made and natural calamities.
- The students observe the pictures and read the words with understanding.
- The Educator asks the students to name some examples of natural and man-made calamities such as oil spill, plane crash.

मानवामुळे निर्माण होणाऱ्या आपत्ती	नैसर्गिक आपत्ती
समुद्र प्रदूषण 	वणवा
गॅस / रासायनिक स्फोट 	पूर
मोठा अपघात 	ज्वालामुखीचा उद्रेक
युद्ध 	वादळ 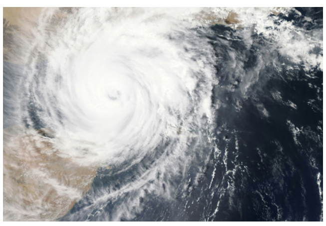

Activity 7: Speak and write.

Speaking and Writing Activities:
The Educator reads and explains the words and phrases related to each calamity.
The students:
- read the words and phrases.
- form simple sentences both orally and in written.

(अ) वादळ

- आकाशात वीज चमकते, कडकडाट ऐकू येतो, मुसळधार पाऊस पडतो.
- जोराचा वारा वाहतो.
- वीज जाते, इंटरनेट बंद होते, शाळा बंद असते, वाहतूक थांबते, नदीला पूर येतो, झाडे / खांब पडतात.

१. ....

२. ....

३. ....

....

(आ) पूर

- मुसळधार पाऊस पडतो.
- घरे आणि रस्ते पाण्याने भरून जातात.
- प्राणी मरतात, पीके नष्ट होतात.
- पिण्याचे पाणी कमी होते / घाण होते, आजार वाढतात.

१. ....

२. ....

३. ....

४. ....

(इ) दुष्काळ

- पाऊस पडत नाही.
- तलाव आणि नद्या सुकतात.
- झाडे आणि पीके सुकतात.
- लोकांना आणि प्राण्यांना पाणी मिळत नाही.

१. ....

२. ....

३. ....

४. ....

Activity 8: Listen, understand and write.

Listening, Reading and Writing Activities:
The Educator:
- reads the dialogues aloud and the students repeat (students can be asked to enact in pairs).
- reads the questions and the answers aloud.

The students circle the correct answer.

नैसर्गिक आपत्ती

रवि: नमस्कार माया. नैसर्गिक आपत्ती म्हणजे काय?

माया: नमस्कार रवि. नैसर्गिक आपत्ती म्हणजे पूर, भूकंप, वादळ आणि दुष्काळ.

रवि: अग! पूर आल्यावर काय होते?

माया: पूर आल्यावर खूप पाऊस पडतो. पाणी सगळीकडे साचते आणि काही वेळा घरे, रस्ते, झाडे तुटतात.

रवि: आणि वादळ म्हणजे काय?

माया: वादळ म्हणजे जोराचा वारा आणि मुसळधार पाऊस. वाऱ्यामुळे झाडे आणि छप्पर उडू शकतात. त्यामुळे लोकांनी घरात सुरक्षित राहावे.

रवि: आपण या आपत्ती टाळू शकतो का?

माया: नाही रवि, आपण थांबवू शकत नाही, पण तयार राहू शकतो आणि सुरक्षित राहू शकतो.

रवि: आपण निसर्गाचे रक्षण कसे करू शकतो?

माया: आपण झाडे लावू शकतो, जागा स्वच्छ ठेवू शकतो, आणि पाणी वाया जाऊ देऊ नये.

रवि: अगदी बरोबर माया ! आपल्याला पृथ्वीची काळजी घ्यायला हवी.

माया: हो रवि! आपण निसर्गाची काळजी घेतली तर निसर्गही आपली काळजी घेईल.

१. मायाबरोबर कोण बोलत आहे?

अ. राजू

ब. रवि

क. राज

ड. रोहन

२. पूर आल्यावर काय होते?

अ. जमीन हलते.

ब. पाणी सगळीकडे साचते आणि काही वेळा घरे, रस्ते, झाडे तुटतात.

क. जोराचा वारा वाहतो.

ड. खूप गरमी होते.

३. वादळ म्हणजे काय?

अ. झिमझिम पाऊस

ब. जोराचा वारा आणि मुसळधार पाऊस

क. उन्हाळ्याचा दिवस

ड. बर्फाळ वादळ

४. आपण निसर्गाची मदत कशी करू शकतो?

अ. झाडे लावणे, जागा स्वच्छ ठेवणे, आणि पाणी वाया जाऊ न देणे

ब. झाडे तोडणे

क. पर्यावरण प्रदूषित करणे

ड. पिण्याचे पाणी वाया घालवणे

५. पृथ्वीची काळजी का घ्यावी?

अ. आपल्याला पाणी सहज मिळेल

ब. वादळ येणार नाही

क. जर आपण निसर्गाची काळजी घेतली, तर निसर्ग आपली काळजी घेईल

ड. नैसर्गिक आपत्ती थांबेल

Activity 9: Read and speak.

Reading and Speaking Activities:
Under the guidance of the Educator,
The students:
- learn about the causes and preventions of natural calamities.
- read the given words and make simple sentences orally.

विद्यार्थी म्हणून, मी पुढीलप्रमाणे पृथ्वीचे रक्षण करू शकते/शकतो :

- झाडे लावून
- पाणी जपून वापरून
- प्लास्टिक किंवा कचरा नाल्यात न टाकता
- समुद्रकिनारे आणि नद्या स्वच्छ ठेवून
- कचरापेटीचा वापर करून
- माझी शाळा स्वच्छ ठेवून
- माझा देश स्वच्छ ठेवून

Activity 10: Listen and read.

Listening and Reading Activities:

- The Educator guides the students to discuss in pairs about precautions during the cyclone-period.
- The students read the cyclone warning bulletin as a news reader with the help of the Educator.

मॉरिशसमध्ये वादळाची तिसऱ्या दर्जाची सूचना देण्यात आली आहे.

- जोराचा वारा वाहत आहे.
- समुद्र खवळलेला आहे.
- बाहेर जाऊ नका.
- शाळा बंद आहेत.

लोकांनी ही सावधगिरी बालगावी :

घरात राहा, वादळ गेल्याची सूचना मिळेपर्यंत बाहेर जाऊ नका.	
ताज्या बातम्यांसाठी रेडिओ ऐका आणि टीव्ही पाहा.	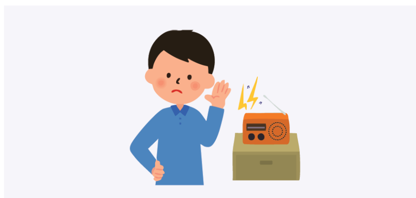
गाडी चालवू नका.	
अन्न आणि औषधांचा साठा ठेवा.	